

Список використаних джерел

1. Грушко В. І., Скулиш Ю. І, Лаптев С. М., Фатхутдінов В. Г., Француз А. Й., Румик І. І., Пилипенко О. О. Пенсійна система / 4-те вид., доп. і перероб. Київ, 2019. 512 с.
2. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р – Електронний ресурс. – [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua).
3. Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» №1057 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р. – Електронний ресурс. – [http:// zakon1.rada.gov.ua](http://zakon1.rada.gov.ua);
4. Супрун А.А., Супрун Н.В. Страхувий менеджмент: Навч. посіб.. – Л.: Магнолія, 2010. 300 с.
5. Осадець С.С. Страхувий менеджмент: підручник/ [С.С. Осадець, О. В. Мурашко, В.М. Фурман та ін.. ; за наук. ред. д –ра екон. Наук, проф. С.С.Осадця. – К.: КНЕУ, 2011. 333с.

Олександр РУДИК,
аспірант,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ГОЛОВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ ЇЇ РЕФОРМУВАННЯ

Створенню сучасної пенсійної системи присвячена пенсійна реформа, яка здійснюється в Україні вже понад два десятиліття. Основною метою реформування пенсійної сфери є забезпечення підвищення добробуту пенсіонерів шляхом одержання різних видів пенсій з трьох основних рівнів національної пенсійної моделі. Багаторівневий тип української пенсійної системи передбачається чинним вітчизняним пенсійним законодавством [1;2].

Відповідно до нього функціонування всіх ланок пенсійної системи базується на використанні принципів пенсійного страхування.

Практична реалізація попередніх етапів пенсійної реформи відобразилася у функціонуванні першого і третього рівнів запропонованої національної пенсійної системи. Проте недержавне пенсійне забезпечення на сьогодні не користується достатнім попитом серед населення, а солідарна пенсійна система вже не в змозі забезпечити зростаючі потреби громадян пенсійного віку. У зв'язку з цим у достатньо великих розмірах відраховуються кошти з державного бюджету, які покривають дефіцит бюджету Пенсійного фонду України.

Про критичний стан пенсійної системи свідчить той факт, що про відносно значні розміри соціальних видатків, рівень пенсійного забезпечення українських пенсіонерів є одним із найнижчих в Європі. Станом на 1 січня 2022 року середньомісячна пенсія в державній солідарній пенсійній системі дорівнювала 3991,53 грн. (\$146). Від початку цього року вона зросла на 9,5% до 4370 грн. Якщо розглядати її розміри до величини чистої середньої заробітної плати, з якої сплачені страхові внески (14577 грн.), то її питома вага становить лише 30%.[3]. Цієї суми недостатньо для забезпечення гідного рівня життя після виходу на пенсію.

Тому постає необхідність пошуку нових шляхів її подальшого розвитку. Серед пріоритетів сучасного етапу розвитку вітчизняної пенсійної системи є практичне запровадження загальнообов'язкового накопичувального пенсійного страхування. Накопичувальну систему загальнообов'язкового державного пенсійного страхування (2-й рівень) було прийнято на законодавчому рівні у 2003 році, але й досі не запроваджено в Україні. Ідея додати обов'язкову накопичувальну систему до пенсійної системи України знову виникла у 2016–2017 роках. У березні 2019 року Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку (НКЦПФР) подала на розгляд Кабінету Міністрів законопроект про 2-й рівень [4]. Протягом послідуєчих років вносилися пропозиції щодо удосконалення механізму запровадження цього рівня

відповідними фінансовими інститутами і окремими фахівцями у сфері пенсійного забезпечення громадян.

Важливим напрямком покращення функціонування пенсійної системи держави вважається сучасна модернізація солідарної пенсійної системи, яка на сьогоднішній день, вважається її основною ланкою. Розглядаючи перший рівень, необхідно звернути увагу на удосконалення механізму нарахування пенсій, визначення страхового стажу, розподілу відрахувань величини страхового соціального внеску, погодження і вирішення питань із врахуванням доходів громадян, які працюють за кордоном.

Серед інших пріоритетів розвитку національної пенсійної системи варто відзначити розробку заходів і міроприємств, які пов'язані із захистом пенсійних активів накопичувальних пенсійних програм і формування ефективної системи їх захисту. Паралельно для реалізації цього напрямку потрібно розширити потенціал фондового ринку, що дасть можливість ефективного використання його інвестиційних продуктів на другому і третьому рівнях вітчизняної пенсійної системи. Про це відмічають у своїх наукових дослідженнях вітчизняні науковці і фахівці у пенсійній сфері [5].

Наявність значної кількості суб'єктів фінансових відносин в національній пенсійній системі, створення нових фінансових інститутів у ній вимагають координації дій між ними для злагодженого функціонування всіх її основних ланок. У зв'язку з цим, ще одним пріоритетним напрямком в побудові цілісної національної пенсійної системи держави має стати використання ефективної системи управління у пенсійній сфері.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» №1058 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р – Електронний ресурс. – <http://zakon1.rada.gov.ua>.

2.Закон України «Про недержавне пенсійне забезпечення» №1057 – IV// ВВР. Від 9.07.2003р. – Електронний ресурс. – <http://zakon1.rada.gov.ua>;

3.Офіційний веб-сайт Пенсійного фонду України. - [Електронний ресурс].–
Режим доступу: <http://www.pfu.gov.ua/control/uk/index> .

4.Проект Закону України «Про загальнообов’язкове накопичувальне пенсійне забезпечення» № 9224-1 – IV// ВВР. Від 06.11.2018р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

5.Піщуліна О., Коваль О., Бурлай Т. Фінансові, соціальні та правові аспекти пенсійної реформи в Україні. Світовий досвід та українські реалії. К.: Центр Разумкова: Видавництво «Заповіт», 2017. 453 с.

Світлана САВЦЬКА,
кандидат економічних наук, доцент,
асистент кафедри обліку, оподаткування
та технологій електронного бізнесу,
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
Україна

ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Фінансова безпека є основним орієнтиром державної політики в умовах глобальних викликів. Для України вона особливо актуальна, оскільки фінанси виступають основою економічної та національної безпеки, а з початку повномасштабної війни росії проти України систематично зазнають значних деформацій.

Військові дії з агресором призвели до різкого погіршення макроекономічних показників для України, падіння ВВП, активізувалися інфляційні процеси в економіці, в разі зріс рівень безробіття, велика кількість підприємств та організацій закрилися, або тимчасово не працюють тощо. Економіка країна в умовах війни націлена на вирішення таких завдань, як фінансування армії, її матеріальне-технічне забезпечення, продовольча, медична та соціальна допомога армії та громадянам. Від фінансування цих напрямів залежить перемога і безпекова складова існування держави та інтересів населення.